

بررسی اثر تناوب زراعی بر عملکرد و خصوصیات گوجه فرنگی

عالیه امامی، حمیده ژاله رضایی، ملیحه همایونی فر، عفت الزمان منتظری

کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی، کارشناس ارشد سابق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی و کارشناسان مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان غربی

به منظور بررسی اثر تناوب زراعی بر محصول و سایر صفات گوجه فرنگی رقم کورال آزمایشی در ایستگاه تحقیقات کشاورزی کهرز با استفاده از طرح آماری بلوکهای کامل تصادفی با پنج تیمار تناوبی جو - گوجه فرنگی، چغندر قند - گوجه فرنگی، سویا - گوجه فرنگی، شبدر - گوجه فرنگی و گوجه فرنگی - گوجه فرنگی در چهار تکرار از سال ۱۳۸۰ الی ۱۳۸۳ به مورد اجرا گذاشته شد. نتایج دو دور کامل تناوبی گوجه فرنگی با سایر گیاهان نشان داد با وجود اینکه اثر تناوبها بر صفات اندازه گیری شده متفاوت بود ولی اختلافات ایجاد شده از لحاظ آماری معنی دار نبود. متوسط تولید گوجه فرنگی در تناوب با جو ۶۷ با چغندر قند ۶۵ یا سویا ۶۸ با شبدر ۶۶ و با گوجه فرنگی ۶۹ تن در هکتار بود. وزن متوسط میوه در تناوب با سویا بیشتر از بقیه بود. تراکم علف هرز در کرت های شبدر - گوجه فرنگی بیشتر و در گوجه فرنگی کمتر از بقیه بود. تجزیه واریانس عناصر غذایی در خاک و مقایسه میانگین آن ها با مقادیر قبل از کاشت نشان داد که میزان عناصر در خاک بعد از کشت گیاهان در خاک افزایش و pH خاک کاهش می یابد و در سطح ۱٪ تفاوت معنی داری در روی باقی مانده از تناوبها وجود دارد. شبدر به عنوان یک گیاه تثبیت کننده ازت علاوه بر اینکه به ازت خاک اضافه می نماید ازت مصرفی آن کمتر از سایر گیاهان می باشد بقایای این گیاه سریعاً تجزیه شده و مورد استفاده گیاه بعدی قرار می گیرد و سویا به عنوان یک محصول دان های تثبیت کننده ازت هوا از O.C بالاتری برخوردار بوده که علاوه بر اصلاح خاک به تدریج تجزیه شده و مورد استفاده گیاه بعدی قرار خواهد گرفت و برای تناوب با گوجه فرنگی مناسبتر از سایر گیاهان می باشد و تناوب گوجه فرنگی با گیاهانی که آفات و بیماری و علف هرز

پنجمین کنگره علوم باغبانی ایران - شهریور ماه ۱۳۸۶ - دانشگاه شیراز

مشترکی نداشته باشند مناسب‌ترند زیرا بقایای بعضی عناصر غذایی در خاک بعد از برداشت گوجه فرنگی بیشتر می‌باشد.